

КОМПЕТЕНТІСНО ОРІЄНТОВАНА МЕТОДИКА ФОРМУВАННЯ ПОЛІКУЛЬТУРНОГО ЗМІСТУ ІСТОРИЧНОЇ ОСВІТИ В ЛІЦЕЇ

Юлія Малієнко, к.пед.н., с. н. с.

Інститут педагогіки НАПН України
м. Київ, Україна

У країна – поліетнічна держава, тому полікультурний підхід до формування змісту шкільних курсів історії стає невід’ємним чинником розвитку сучасної української освіти.

Ідеї полікультурності, поліконфесійності, толерантності, компетенізації вже відображені в освітніх нормативних документах. Зважаючи на багатогранність понять і формат тез, наведемо визначення полікультурності, яке увиразнює та акумулює ключові слова дослідження. *Полікультурність* передбачає інтегрованість української культури в європейський та світовий простір, створення для цього необхідних передумов: формування в учнівської молоді відкритості, толерантного ставлення до відмінних ідей, цінностей, культури, мистецтва, вірувань інших народів; здатності диференціювати спільне і відмінне в різних культурах, спроможності сприймати українську культуру як невід’ємну складову культури загальнолюдської (Концепція національно-патріотичного виховання, 2015).

Метою дослідження є моніторинг полікультурного та компетентісного контексту оновлених програм, підручників з історії України для ліцеїв.

Компетентісно орієнтована методика формування полікультурного змісту історичної освіти передбачає динамічний розвиток знань, умінь, навичок, досвіду, цінностей старшокласників, пов’язаних з історичним минулим і сьогоденням народів, які жили на території України.

Проведений аналіз дає змогу розкрити особливості полікультурного змісту історичної освіти. Так, нинішні десятикласники досліджують, з-поміж іншого, особливості кримськотатарського національного руху (1917–1920 рр.); взаємодію народів на західноукраїнських землях у міжвоєнний період; утворення Молдавської АСПП; трагедію Голокосту і депортацію кримських татар, інших народів Криму в роки Другої світової війни. Випускники шкіл вивчають етносоціальні зміни та структури в УРСР та незалежній Україні;

створення Меджлісу кримськотатарського народу, повернення кримських татар на історичну Батьківщину; відродження релігійного та церковного життя на межі XIX–XX ст. тощо.

Водночас виявлено, що попри чіткі позиції нормативних документів у питаннях полікультурності, поліконфесійності, толерантності, зміст програм і нових підручників не повною мірою відповідає зазначеним вимогам. На наш погляд, полікультурний зміст варто розширити у темах, присвячених I Світовій війні, культурі на різних етапах її розвитку, повсякденному життю народів, які жили на території України.

У процесі дослідження зроблено висновок, що історична освіта відіграє важливу роль у становленні сучасного полікультурного середовища, формуванні в старшокласників толерантності до різних поглядів, релігій, культур, уміння знаходити порозуміння з іншими людьми задля досягнення суспільно значущих цілей.

Ключові слова: полікультурність, поліконфесійність, толерантність.

Література

Концепція національно-патріотичного виховання дітей та молоді (2015). Режим доступу: https://ru.osvita.ua/legislation/Ser_os

ЧИТАЦЬКІ ІНТЕРЕСИ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ: СУЧАСНІ ТРЕНДИ І ТРАДИЦІЇ

Валентина Мартиненко, к.пед.н., с.н.с.

Інститут педагогіки НАПН України,
м. Київ, Україна

Читання в широкому соціальному контексті є предметом уваги багатьох міжнародних досліджень. Всі дослідники єдині у висновку про те, що читання — це базовий компонент освіти, особливо в початковій школі, де формуються основні уміння й навички, від яких залежить успішність подальшого навчання.

Широкий доступ дітей до мультимедійних технологій, сприймання інформації через призму екранного простору позначилися на різних ас-